

NOTAT

20. januar 2025

Til:
Forsvarsministeriet
fmn@fmn.dk
jhb@fmn.dk

Fra:
Røde Kors

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v. (Sagsnummer 2024/009897)

Røde Kors har med interesse læst udkastet til forslag til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v., og takker for muligheden for at afgive bemærkninger hertil.

Røde Kors har bemærkninger til den foreslåede indførelse af § 14 i Lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v.; de foreslåede ændringer til Lov om våben og eksplosivstoffer § 8, stk. 1 og 2; samt til Bemærkningerne til Lovforslagets afsnit 3.2 om udførelsen af våben m.v. af militære styrker og militært personale.

Undtagelse i henhold til artikel 2.3 i FN's våbenhandelstraktat

Røde Kors bemærker, at det i 'Bemærkningerne til lovforslaget' konkluderes, at: "Det afgørende i disse situationer er således – i overensstemmelse med våbenhandelstraktaten – hvornår ejerskabet til det pågældende materiel overgår" (s. 88-89) samt "Det bør være ejerskabet på tidspunktet for udførelsen, der er afgørende for, om der skal gælde et krav om eksportkontrol efter våbenloven, medmindre den udførende styrke på tidspunktet for udførelsen er vidende om, at ejerskabet skal overdrages til en bestemt tredje stat, eller dette er formålet med udførelsen" (s. 91).

Røde Kors bemærker, at der er to 'kumulative faktorer', der er afgørende i vurderingen af om et krav om eksportkontrol gør sig gældende. Ud over ejerskab kræver våbenhandelstraktatens artikel 2.3, at det pågældende udstyr er *til eget brug*. Derfor er det ikke afgørende, om der på eksporttidspunktet er kendskab til, om ejerskabet vil blive overført til et bestemt tredje land, eller om ejerforholdet vil blive overført i det hele taget. Undtagelsen i artikel 2.3 gælder kun, hvis den pågældende stat kan påvise, at udstyret er til eget brug.

Den beskrevne sag om F35-overførsler (se også *Orientering om F-35-reservedelslageret i Skrydstrup, Forsvarsministeren, Sagsnr. 2024/005930*) involverer flere deltagende stater som potentielle brugere af reservedelene. Det ville ikke være muligt generelt at fastslå, at udstyret fortsat ville blive brugt af den stat, der ejer det.

Det er således Røde Kors' vurdering, at undtagelsen i artikel 2.3 ikke gælder, når der på eksporttidspunktet er en rimelig sandsynlighed for, at udstyret vil blive brugt af en anden part end af ejerstaten, også selvom udstyret fortsat er i statens ejerskab på leveringsdestinationen.

Dele og komponenter i henhold til artikel 4 i FN's våbenhandelstraktat

Selv om Røde Kors ikke har kendskab til alle detaljer i de i *Bemærkningerne til lovforslagets* nævnte dele og komponenter til at afgøre, om en given eksport er omfattet af artikel 4 i våbenhandelstraktaten, ønsker vi at gøre opmærksom på *The common military list of the European Union*, som henviser til *'equipment, related equipment, and components, as follows, specially designed or modified for military use'*, og som dermed bør vejlede afgørelsen.

Opsummerende er det Røde Kors' vurdering, at hvis lovforslagets § 14 og de foreslåede ændringer til § 8 af Lov om våben og eksplosiver gennemføres, vil det give anledning til væsentlige bekymringer om Danmarks overholdelse af forpligtelserne under FN's våbenhandelstraktat.

Røde Kors står naturligvis til rådighed for uddybning af ovenstående.

Venlig hilsen

Anders Ladekarl

Generalsekretær
Røde Kors